

**Informacja do BIP o wynikach kontroli prawidłowości
w Placówce Opiekuńczo-Wychowawczej – mieszkanie usamodzielnienia
ul. Łomżyńska 54/2, 85-863 Bydgoszcz**

*sporządzona w oparciu o art. 4 ust.1 pkt 1 w związku z art. 6 ust. 1 pkt 4 ppkt a ustawy z dnia 6.09.2001 r.
o dostępie do informacji publicznej (Dz.U. z 2016 r. poz. 1764)*

I. Cel kontroli:

Ocena działalności jednostki kontrolowanej w zakresie prawidłowości stanu prawno-organizacyjnego oraz świadczenia usług, opieki i wychowania na poziomie obowiązujących standardów.

II. Czas przeprowadzenia kontroli: w dniach 24, 28, 30 marca oraz 10 kwietnia 2017 r.

A. Stan organizacyjno-prawny jednostki kontrolowanej

Placówka funkcjonuje na podstawie Statutu Bydgoskiego Zespołu Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych stanowiącego załącznik do Uchwały Nr LIII/1140/14 Rady Miasta Bydgoszczy z dnia 26 lutego 2014 r. w sprawie zmiany i przyjęcia tekstu jednolitego statutu Bydgoskiego Zespołu Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych, stanowiącego załącznik do uchwały w sprawie placówek opiekuńczo-wychowawczych funkcjonujących na terenie miasta Bydgoszczy, w placówkę wielofunkcyjną o nazwie Bydgoski Zespół Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych (zwanym dalej BZPOW lub Zespołem).

Regulamin Organizacyjny Bydgoskiego Zespołu Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych stanowi załącznik do Zarządzenia nr 14/13 z dnia 31 stycznia 2013 r. Dyrektora BZPOW.

Zgodnie z zapisem Statutu, Zespół ma siedzibę w Bydgoszczy przy ul. Traugutta 5 i świadczy usługi opiekuńczo-wychowawcze i specjalistyczne typu interwencyjnego i socjalizacyjnego, w tym jako mieszkanie usamodzielnienia przy ul. Łomżyńskiej 54/2 w Bydgoszczy.

Regulamin Organizacyjny ww. Mieszkania Usamodzielnienia określa zasady jego funkcjonowania, szczegółowy zakres zadań dla poszczególnych pracowników oraz zasady kierowania i zarządzania Placówką.

Placówka funkcjonuje na podstawie zezwolenia wydanego przez Wojewodę Kujawsko- Pomorskiego: Decyzja Nr WPS.IX.9423.9.2013.BG z dnia 12.02.2013 r.

B. Standard usług świadczonych przez placówkę

Placówka mieści się w dwupiętrowym domu jednorodzinnym, zajmuje drugie piętro o powierzchni 106,9m². Budynek wyposażony jest w instalację elektryczną, wodno-kanalizacyjną oraz centralne ogrzewanie. Teren placówki ogrodzony, graniczy bezpośrednio z działką, na której usytuowany jest Dom Pomocy Społecznej. W mieszkaniu znajdują się 4 pokoje, pokój dzienny, kuchnię, dwie łazienki oraz pomieszczenie gospodarcze. W budynku znajduje się również duża piwnica, w której urządzono świetlicę oraz pokój odwiedzin. Do dyspozycji wychowanków jest również mieszkanie na parterze służące do nauki, spotkań społeczności, zajęć specjalistycznych.

W zakresie warunków socjalno-bytowych stwierdzono, iż placówka posiada wszystkie pomieszczenia zgodnie ze standardem określonym w § 18 ust. 3 rozporządzenia MPiPS z dnia 22 grudnia 2011 r. w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej (Dz.U. z 2011 r., Nr 292 poz. 1720). Niektóre pomieszczenia wymagają odświeżenia oraz część mebli nadaje się do wymiany. Zgodnie z decyzją znak: WMG.III./5/17 z dnia 21 lutego 2017 r., Prezydent Miasta Bydgoszczy ustanowił prawo trwałego zarządu dla BZPOW w Bydgoszczy w odniesieniu do nieruchomości gruntowej zabudowanej, stanowiącej własność Miasta Bydgoszczy, położonej przy ul. Łomżyńskiej 54. Zgodnie z oświadczeniem Dyrektora, po przejściu budynku przez BZPOW, remont oraz modernizacja zostanie ujęta w planie finansowym w 2018 r. Ponadto na bieżąco czynione są niektóre prace remontowe i wymieniane zniszczone wyposażenie.

C. Zabezpieczenie standardu opieki i wychowania w placówce:

Placówka zapewnia wyżywienie dostosowane do potrzeb rozwojowych, kulturowych, religijnych oraz stanu zdrowia wychowanków. Jadłospisy ustalane są przy współudziale wychowanków, w systemie tzw. tygodniowym (na 7 dni) i uwzględniają preferencje żywieniowe dzieci.

Wszystkie posiłki przygotowywane są wspólnie z dziećmi. Wychowankom umożliwia się samodzielne przygotowanie posiłków zgodnie z własnymi pomysłami. Dzieci mają dostęp do produktów żywnościowych całodobowo, a także zapewnione II śniadanie do szkoły.

Ponadto, dzieci mają przydzielone dyżury porządkowe, które uwzględniają zakupy. W ramach tego dyżuru wychowankowie zdobywają podstawowe umiejętności z zakresu utrzymania gospodarstwa domowego oraz racjonalnego gospodarowania budżetem domowym. Z takiej organizacji posiłków zadowoleni są wszyscy wychowankowie, co potwierdziła rozmowa przeprowadzona przez inspektorów kontrolujących placówkę.

Wychowankowie mają zapewniony dostęp do opieki zdrowotnej, zaopatrzenia w produkty lecznicze i wyroby medyczne. Podstawową opiekę zdrowotną zapewnia Przychodnia Łomżyńska ul. Łomżyńska 51a w Bydgoszczy. Ponadto, stosownie do zdiagnozowanych potrzeb, dzieci objęte są specjalistyczną opieką

Zaopatrzenie w odzież, obuwie, bieliznę i inne potrzeby osobistego użytku, w tym środki higieny osobistej – stosownie do wieku i indywidualnych potrzeb, bez zastrzeżeń (co potwierdziła rozmowa przeprowadzona z wychowankami).

Wyposażenie w środki higieny osobistej bez zastrzeżeń, dzieci potwierdziły dostateczne zaopatrzenie w mydło, szampon, dezodoranty, szczoteczki do zębów, pasty do zębów, gąbki do ciała.

Każde dziecko, zgodnie z § 18 ust. 1 pkt 8 rozporządzenia w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej, otrzymuje kwotę pieniężną do własnego dysponowania w wysokości od 10 do 20 zł. Wychowankowie osobiście odbierają swoje kieszonkowe od wychowawcy i potwierdzają odbiór własnym podpisem. Wysokość kieszonkowego ustalona jest na podstawie Zarządzenia Dyrektora BZPOW w sprawie ustalenia kieszonkowego dla wychowanków BZPOW oraz Regulaminu przyznawania drobnych kwot do własnego dysponowania (tzw. „kieszonkowego”) w Zespole Mieszkań Usamodzielnienia przez wychowanka Placówki typu socjalizacyjnego w Bydgoszczy

Na podstawie analizy teczek wszystkich wychowanków (13) ustalono, iż dla każdego dziecka prowadzona jest teczka osobowa zawierająca:

- w I części - skierowanie, postanowienie o umieszczeniu w placówce, inne postanowienia i korespondencja z Sądem, odpis skróconego aktu urodzenia, poświadczenie miejsca stałego zameldowania, świadectwa szkolne, opinie ze szkół, od wychowawców, zaświadczenie o opiece prawnej dziecka, protokoły z wykonanych testów do wykrywania narkotyków, karta samowolnych oddaleń;
- w II części – oświadczenie wychowawcy prowadzącego, karta pobytu, plan pomocy dziecku, arkusze kontaktów wychowawców z instytucjami, rodziną, opinie wychowawcy, opinie psychologiczne, wywiady środowiskowe, plan pracy z rodziną, indywidualne plany pracy, protokoły z posiedzeń Zespołu, inne ważne dokumenty dotyczące wychowanka.

W placówce zatrudniony jest psycholog (w wymiarze 6 godzin tygodniowo bezpośredniej pracy z dziećmi), która od dnia 01.09.2016 r. pełni zastępstwo za p. ██████████

Psycholog pełni dyżur w placówce w środy oraz prowadzi zajęcia indywidualne dla wychowanków tej placówki we wtorki i czwartki przy ul. Traugutta 5. W ramach obowiązków psycholog m.in.: analizuje dokumentację wychowanków, wspomaga pracę wychowawców, prowadzi swobodne rozmowy i gry z wychowankami, udziela wsparcia emocjonalnego oraz informacyjnego, sporządza pisma zewnętrzne, bierze udział w społecznościach wychowanków oraz w Zespołach ds. Okresowej Oceny Sytuacji Dziecka. Na podstawie badanej dokumentacji ustalono, iż psycholog sporządza:

- Opinię psychologiczną,
- Arkusze badań i obserwacji psychologicznych,
- Kartę udziału w zajęciach z opisem ich przebiegu.

Na podstawie analizy dokumentacji stwierdzono, iż w okresie objętym kontrolą psycholog przeprowadzał badania diagnostyczne, korzystając z narzędzi badawczych, takich jak:

Test Matryc, Inwentarz Stanu i Cechy Lęku, Test Piramid Barwnych, Skala Ekspresji Gniewu, Skala Depresji Becka, Test Pamięci Wzrokowej.

Psycholog prowadzi zajęcia indywidualne dla 9 wychowanków. Zajęcia dostosowane są do potrzeb, deficytów dziecka. Powyższe zajęcia ukierunkowane są na omawianie relacji interpersonalnych, trening procesów poznawczych, psychoedukację w zakresie emocji, metody rozwiązywania konfliktów, kontroli emocjonalnej, radzenia sobie w sytuacjach trudnych, dialogu motywującego. Realizowane czynności odnotowywane są w kartach udziału oraz w dziennikach zajęć.

W placówce zatrudniony jest pedagog, który pełni dyżury w placówce w poniedziałki, czwartki oraz piątki na ul. Łomżyńskiej 54, w piątki przy ul. Traugutta 5. Bezpośredni czas pracy

z wychowankami w ramach zajęć specjalistycznych wynosi 7 godzin. Pedagog realizuje swoje zadania zgodnie z zakresem czynności oraz planem pracy.

Pedagog sporządza opinie pedagogiczne, prowadzi Arkusze badań i obserwacji pedagogicznych, Karty udziału w zajęciach prowadzonych przez pedagoga z opisem ich przebiegu oraz prowadzi Dziennik zajęć pedagoga szkolnego na rok szkolny.

Ponadto, do zakresu działań podejmowanych przez pedagoga podczas pełnienia dyżuru pedagogicznego należą m.in.: konsultacje z wychowawcami na temat funkcjonowania grupy, analiza zeszytu raportów i dokumentacji wychowanków, prowadzenie zajęć w ramach terapii pedagogicznej, doraźna pomoc w nauce i odrabianiu lekcji, współpraca z instytucjami zewnętrznymi oraz rodzicami wychowanków, udział w społecznościach wychowanków oraz Zespołach ds. Okresowej Oceny Sytuacji Dziecka. Pedagog obecnie pracuje systematycznie z 7 wychowankami, prowadzi zajęcia indywidualne o charakterze terapeutycznym, korekcyjno-kompensacyjne, dydaktyczno-wyrównawcze z zakresu usprawniania funkcji poznawczych, doskonalenia koordynacji wzrokowo-ruchowej, doskonalenia techniki i tempa czytania, nadrabiania i doskonalenia umiejętności szkolnych.

Zajęcia prowadzone są w sposób systematyczny i dostosowane do zdiagnozowanych indywidualnych potrzeb dziecka.

Do narzędzi badawczych stosowanych przez pedagoga należą m.in.: Test czytania głośnego – „Dom Marka”, Test do badania techniki czytania głośnego wg. Jana Konopnickiego, Orientacyjne badanie słuchu fonematycznego kl. I-II, „Chiński język” – arkusz badania zdolności do różnicowania fonemów, Arkusz Skali Ryzyka Dysleksji.

W placówce zatrudniony jest pracownik socjalny (3/4 etatu młodszy wychowawca w placówce przy ul. Bora-Komorowskiego oraz 1/4 etatu pracownik socjalny od 01.02.2016 r.). Pełni zastępstwo za p. ██████████, która aktualnie przebywa na zwolnieniu lekarskim.

Do zadań pracownika socjalnego należy m.in.: tworzenie oraz modyfikacja Indywidualnych Programów Usamodzielnienia, wspieranie dziecka w wyborze Opiekuna procesu Usamodzielnienia, tworzenie kontraktów z wychowankami, planów pracy z rodziną, kontaktowanie się z instytucjami zewnętrznymi. Pracownik socjalny prowadzi: Dziennik zajęć na rok szkolny, Informacje o kontaktach z wychowankami, ich rodzinami i instytucjami. Ponadto pracownik socjalny organizował w 2016 r. spotkania dla wychowanków w Centrum Informacji i Planowania Kariery Zawodowej przy ul. Paderewskiego 26 w Bydgoszczy oraz Powiatowym Urzędzie Pracy przy ul. Toruńskiej 147 w Bydgoszczy.

Zaopatrzenie w podręczniki i przybory szkolne - wychowankowie placówki, wyposażeni zostali w książki oraz niezbędne artykuły szkolne. Wychowankowie podczas spotkania potwierdzili pełne zaopatrzenie w zakresie potrzeb szkolnych oraz fakt, iż wychowawcy zapewniają bieżącą pomoc w nauce. Ponadto zapewniony jest dostęp do zajęć wychowawczych, kompensacyjnych, terapeutycznych i rewalidacyjnych, o ile takie są wskazania dla dziecka. Z zajęć specjalistycznych odbywających się poza placówką aktualnie korzysta 6 wychowanków. Zajęcia dydaktyczno-wychowawcze, rewalidacyjne, logopedyczne oraz terapie psychologiczne odbywają się w szkołach, do których uczęszczają dzieci, Poradni Zdrowa Psychicznego oraz Stowarzyszeniu Wspólnoty Duchowej „Iskierka”.

W zakresie zapewnienia dzieciom opieki dziennej i nocnej: zespół inspektorów na podstawie badanej dokumentacji ustalił, iż w placówce w dni nauki szkolnej w godzinach porannych grupa jest pod opieką wychowawcy lub opiekunki dziecięcej. W przypadku, kiedy są wizyty lekarskie wychowanków w godzinach popołudniowych w placówce jest dwóch pracowników. W godzinach popołudniowych dyżur pełni jeden lub dwóch wychowawców. W godzinach nocnych grupą się opiekuje jeden wychowawca lub opiekunka dziecięca.

W dni wolne od nauki i dni świąteczne w ciągu dnia i nocy dyżur pełni jeden wychowawca lub opiekunka dziecięca. Powyższe zabezpieczenie opieki jest zgodne z obowiązującym standardem określonym w § 11 rozporządzenia w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej.

Obchód w godzinach nocnych odnotowywany jest w zeszycie raportów (w standardzie - § 12 ust. 2 ww. rozporządzenia).

W placówce prowadzone są przez wychowawców:

- Dzienniki zajęć wychowawcy, gdzie wpisywane są codzienne informacje dotyczące wszystkich czynności np. pobudka, toaleta, odrabianie lekcji, zajęcia dodatkowe,
- Arkusze obserwacji wychowanków,
- Zeszyty wyjść – gdzie odnotowywane są wszystkie wyjścia wychowanków (szkoła, lekarz, sklep),

- Zeszyt samodzielnych przepustek,
- Zeszyt przekazywanych informacji o przyjmowanych lekach, urlopowaniu, itp.

Placówka prowadzi dla każdego wychowanka:

- Diagnozę psychofizyczną - psycholog i pedagog opracowuje *Diagnozę psychofizyczną wychowanka placówki opiekuńczo-wychowawczej*. Dokument zawiera wszystkie elementy wskazane w §14 rozporządzenia w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej. Diagnoza jest opracowywana niezwłocznie po przyjęciu wychowanka do BZPOW ul. Traugutta 5;
- Opinię psychologiczną – jako uaktualnienie diagnozy psychofizycznej;
- Opinię pedagogiczną – jako uaktualnienie diagnozy psychofizycznej;
- Kartę pobytu zawierającą opis w następujących obszarach:
 - relacje dziecka z rodzicami i innymi osobami bliskimi,
 - funkcjonowanie społeczne dziecka w placówce,
 - funkcjonowanie społeczne dziecka poza placówką,
 - nauka szkolna dziecka, kontakty ze szkołą,
 - stan emocjonalny i samodzielność dziecka,
 - stan zdrowia dziecka oraz pobyty dziecka w szpitalu,
 - leki podawane dziecku,
 - szczególne potrzeby dziecka,
 - znaczące wydarzenia w życiu dziecka,
 - współpraca z instytucjami i organizacjami oraz asystentem rodziny.

Karty pobytu uzupełniane są systematycznie przez wychowawców prowadzących.

- Plan pomocy dziecku (PPD) opracowywany przez wychowawcę kierującego procesem wychowawczym dziecka, plan uwzględnia zdanie dziecka, zawiera działania krótkoterminowe i długoterminowe, modyfikowany jest w zależności od zmieniającej się sytuacji wychowanka, co pół roku sporządzane jest podsumowanie planu pomocy dziecku. PPD opracowywany jest we współpracy z asystentem, o ile jest taki pracuje z rodziną. W jednym przypadku stwierdzono brak podpisu asystenta pod ww. planem.
- Arkusz badań i obserwacji psychologicznych – zawiera diagnozę wstępną, przeprowadzone badania oraz spostrzeżenia i obserwacje (uzupełniane w każdym miesiącu) w zakresie zachowania wychowanka.
- Arkusz badań i obserwacji pedagogicznych – zawiera diagnozę wstępną wychowanka oraz informacje dotyczące rodzaju przeprowadzonych badań. Arkusz uzupełniany jest systematycznie raz w miesiącu i zawiera spostrzeżenia i obserwacje wynikające z bezpośredniego kontaktu z dzieckiem.
- Karty udziału w zajęciach prowadzonych przez psychologa, pedagoga lub osobę prowadzącą terapię, z opisem ich przebiegu – dla każdego wychowanka wymagającego specjalistycznego wsparcia, specjaliści (psycholog, pedagog) prowadzą karty udziału w zajęciach zawierające opis zdiagnozowanych deficytów i potrzeb dziecka oraz planowanym zakresem oddziaływań. Karta zawiera daty i informacje o przebiegu zajęć oraz uwagi i spostrzeżenia. Prawidłowo prowadzona jest księga ewidencji wychowanków zawierająca imię i nazwisko dziecka, pesel, datę i miejsce urodzenia, adres ostatniego zamieszkania dziecka oraz aktualny adres zamieszkania rodziców dziecka lub jego opiekunów prawnych.

W placówce funkcjonuje zespół do spraw okresowej oceny sytuacji dziecka. W posiedzeniach zespołu uczestniczą: dyrektor, koordynator - wychowawca placówki, psycholog, pedagog, pracownik socjalny, przedstawiciel organizatora rodzinnej pieczy zastępczej, pracownicy Kujawsko-Pomorskiego Ośrodka Adopcyjnego. Zespół dokonuje okresowej oceny sytuacji wychowanka w miarę potrzeb nie rzadziej niż co pół roku. Z posiedzeń Zespołu sporządzane są protokoły oraz formułowane na piśmie wnioski dotyczące zasadności dalszego pobytu dzieci w placówce, które przesyłane są do sądu, zgodnie z art. 138 ust. 2 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Placówka dopełnia obowiązku wynikającego z art. 100 ust. 4 ustawy o wspieraniu rodziny, tj. zgłaszania do ośrodka adopcyjnego informacji o przebywających dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną.

D. Przestrzeganie praw dziecka.

W trakcie kontroli przeprowadzono rozmowy z wychowankami (spotkanie z każdym dzieckiem oddzielnie) w celu ustalenia, czy placówka przestrzega praw dziecka.

Na tej podstawie, a także na podstawie obserwacji dzieci i badanej dokumentacji ustalono:

- Prawidłowy dostęp do nauki, wszystkie dzieci objęte obowiązkiem szkolnym zostały wyposażone w książki i niezbędne artykuły szkolne, w ocenie dzieci na bieżąco uzupełniane są braki w tym zakresie, wychowawcy utrzymują stały kontakt ze szkołami, dzieci zawsze mogą liczyć na pomoc w nauce. Pomocy w nauce udzielają wychowawcy dyżurujący oraz pedagog.

Dzieci uczestniczą w placówce w zajęciach plastycznych, aktywizacyjnych, kulinarnych, edukacji międzykulturowej, edukacji prozdrowotnej i seksualnej oraz sportowo-edukacyjnych, które są organizowane w ramach autorskich planów pracy.

- Właściwy dostęp do kultury, rozwoju i wypoczynku – organizowane są wspólne wyjścia do kina, na basen, kręgle, mecze, wycieczki oraz wyjazdy wakacyjne.

W 2016 roku zorganizowano wyjścia do Myślicinka, cyrku Zalewskich, kręgielni, Manufaktury słodczy, Muzeum Mydła i Historii Brudu, Muzeum Wojsk Lądowych, lunaparku „Krasnal”, na mecz piłki nożnej.

W czasie wakacji dzieci wyjeżdżały nad morze do Władysławowa (pobyt 6 dniowy), Inowrocławia oraz na obozy w Krówce Leśnej i Funce.

Wychowankowie uczestniczą w uroczystościach, imprezach rekreacyjno-sportowych oraz okazjonalnych m.in.: Dzień Babci i Dziadka (obchodzony w sąsiadującym Domu Pomocy Społecznej), Dzień Kobiet, Dzień Dziecka, Dzień Sąsiada, Dzień Sportu, Dzień Uprzejmości i Życzliwości, Dzień Obronności, powitanie lata, dzień sportu, urodziny wychowanków.

- Dzieci podczas rozmowy potwierdziły, że mogą spotykać się z bliskimi osobami na terenie placówki i poza nią, kontaktować się telefonicznie z rodziną. Wychowawcy – w ocenie dzieci – wykazują prawidłowe zainteresowanie ich problemami, zawsze służą pomocą i wsparciem. Przestrzegają również zasadę dyskrecji w sprawach osobistych.
- W zakresie ochrony przed poniżającym traktowaniem i karaniem – podczas czynności kontrolnych nie zaobserwowano poniżającego traktowania wychowanków. Same dzieci nie zgłaszały skarg w tym zakresie. Wychowankowie wiedzą za co mogą być nagrodzeni i ukarani.
- W zakresie zrzeszania się - w placówce funkcjonuje samorząd wychowanków. Spotkanie samorządu odbywają się 1 raz w miesiącu. Specjaliści, wychowawcy oraz koordynator wraz z wychowankami omawiają aktualne problemy występujące w grupie oraz planują działania mające na celu eliminowanie sytuacji niepożądanych.

E. Kwalifikacje osób pracujących w placówce.

W placówce pracuje 4 wychowawców, koordynator, pracownik socjalny oraz specjaliści – pedagog, psycholog. Wszyscy pracownicy posiadają kwalifikacje zgodnie z wymogami określonymi w art. 98 ust. 1 ww. ustawy w sprawie rodziny i systemie pieczy zastępczej. W aktach kadrowych osób pracujących z dziećmi znajdują się oświadczenia wynikające z art. 98 ust. 3 pkt 1, 2, 3 ustawy o wspieraniu rodziny.

W wyniku przeprowadzonej kontroli kontrolowaną działalność oceniono pozytywnie.

Zespół kontrolny:

Oddział ds. Wspierania Rodziny
i Systemu Pieczy Zastępczej
Wydziału Polityki Społecznej

Zatwierdził:

Dyrektor Wydziału Polityki Społecznej